

BOK: Finlands segeljakter, 296 s., ca 400 illustrationer
FÖRFATTARE: Pekka Barck
FÖRLAG: Oy Litorale Ab
PRIS: 49,50 euro.

BÖCKER

Insikten om att det faktiskt är ett helt halvår kvar till början av nästa års seglingssäsong slår till med full kraft.

Då kan seglingshistorikern **Pekka Barcks** senaste bok "Finlands segeljakter" kanske i någon mån lindra eventuella abstinenssymptom.

Lämpligen dock avnjuten i lagom småportioner. För sträckläsning ägnar sig det med både fakta och illustrationer späckade verket mindre väl.

DET ÄR ETT ambitiöst projekt som Pekka Barck givit sig i kast med, och genomfört med

äran.

Boken berättar om nöjesseglingens historia i Finland, under det dryga halvsekle från 1800-talets mitt fram till omkring 1920. En tidigare bristfälligt dokumenterad men intressant era, som det sägs i förlagets egen bokpresentation.

DEN DOKUMENTATION som nu föreligger, är desto mera mångsidig.

På knappt trehundra sidor redovisar Pekka Barck allt från båtarnas utveckling via en uppsjö av olika, mer eller mindre kortlivade mätregler till en lång rad mer eller mindre namnkunniga finländska konstruktörer.

För att nu inte tala om individuella båtar! Det intresse som han ägnat dem, har resulterat i omfattande tabeller med uppgifter om båtarna, de

ras mått och deras ägare.

MEN PÅ VÄGEN från A till Ö hinner författaren med åtskilligt mera än så.

Han behandlar seglarliv och segelföreningar, kappseglingens verksamhet här hemma lika väl som i internationella sammanhang, och han sätter också in seglandet som fenomen i ett samhälleligt sammanhang – ser till de konsekvenser som förryskningstiden, första världskriget, ryska revolutionen och vårt inbördeskrig får.

DET GÖR BOKEN i intressant också för en lekman med ett allmänt intresse för båtar och båtliv.

Kalenderbitare eller mätregelsmatematiker behöver man definitivt inte vara för att ha behållning av den. Noga räknat räcker det med att man låter sig tjasas av vackra skrov-

linjer från en svunnen tid. Boken är nämligen överdådigt rikt illustrerad med både ritningar och fotografier, den ena skapelsen vackrare än den andra avlöser varandra på sidorna.

OCKSÅ I RENT västnyländskt perspektiv har "Finlands segeljakter" en hel del att ge.

Hur många visste exempelvis, att den första kappseglingen i Finland med deltagare från flera segelföreningar (båtar från NJK och ASS samt från Ekenäs) arrangerades vid Alglo i Ekenäs skärgård år 1871.

Året därpå kappseglade man vid Hästö-Busö och år 1874 i Hangö.

HÄSTÖ-BUSÖ blev, skriver Barck, "ett västnyländskt centrum för allmogesegling från 1870-talet".

Skärgårdsborna kappseglade gärna om penningpriser – som också kunde locka till fufens:

"Det berättas att en fiskare från Hästö-Busö band fast en tegelsten i rodret på sin värsta konkurrent för att vara säker på att han skulle vinna första priset på 100 mk."

OCKSÅ ANDRA slags incidenter finns belagda.

Då Ekenäs Segelsällskaps räkenskaper för säsongen 1898 reviderades, gav en post gällande medicin för prisdomarna anledning till ett beslut, "skattmästaren till framtida efter rättelse, att medicin å sällskapets konto framledes endast i fall af fara för LIF och LEM finge anskaffas".

De stackars prisdomarna

Internationella tian Kitty är en av våra få kvarlevande segelbåtar från tiden före år 1920.

hade säkerligen köpt en konjak för att förebygga "förkylning", men de fick sedermera klara sig utan denna "medicin", uttolkar Barck.

ÅR 1913 FÖRBJÖDS landstigning på Hästö-Busö.

Och då världskriget väl brutit ut, kringkars rörelsefriheten till havs ytterligare.

"På vissa orter, såsom i Hangö, var det strängt förbjudet att röra sig på sjön. Bara för att få besöka Hangö Segelförenings båtskjul på Smultorongrundet, 150 meter från land, måste man ha tillstånd. Om man försökte sig på att ta sig ut till Smultrongrundet, kunde man bli skjuten av en vakt som satt på siminrättningens trampolin".

PÅ GRUND AV Hangös läge dröjde det ända till 1917 innan segelföreningen igen fick lov att arrangera kappseglingar, på en bana utanför Bromarf.

Då var internationella tiometersjakten **Kitty** sex år gammal. Bakom sig hade hon bl.a. kappseglingar i Reval i hårt väder, som helt nybyggd sommaren 1911.

I dag är Kitty 92 år gammal, men still going strong; har hemhamn i Ekenäs där hon pietetsfullt restaurerats av sin nuvarande ägare.

Så Ekenäs och Västnyland är att gratulera.

Av båtarna från den era Pekka Barck har kartlagt, lever inte många kvar.

PETER JOHANSSON

Så här kunde det se ut, då man på 1880-talet eskaderseglade från Hangö till Helsingfors och gjorde ett uppehåll i Källviken i Ekenäs.